

Child-friendly Village/City
A Checklist

Is your village/city child-friendly?
You can clarify this when you respond to the check list given below

1. Do all the children in your village/city go to school?
2. Is your village/city free of child labour?
3. Do you see that children of your village do not go to other towns as child labourers?
4. Do all the children who have joined school in your village/city continue their studies up to Class VIII?
5. In your village/city schools is classroom learning activity-based?
6. In your village/schools are there a proportionate number of teachers?
7. Are there toilets in your village/city schools?
8. Is there an appropriate water supply in your village/city schools?
9. Do your, village/city schools have a well-situated, vast playground?
10. Do your village/city school SDMCs function systematically?
11. Do the SDMCs in your village/city schools take decisions on behalf of the children?
12. Are there definite plans for the development of the children in your village/city schools?
13. Is there an opportunity given for children' representatives to be in the SDMCs of your village/city schools?
14. Is there gender inequality in all the programmes going on in your village/city schools?
15. Is there an evaluation conducted in your village/city schools enabling the increasing of children's capacity?
16. Are there experts and concerned teachers in your village/city schools?
17. Are discussions about development of children carried on, in your village/city schools?
18. Are decisions on protecting child rights taken in your village/city schools?
19. Are there committees campaigning against the system of child labour in your village/city?
20. Do these above committees in your village/city meet once a month and conduct their activities?
21. Are your village/city schools aware of the benefits available from the women and children's department. Are they properly implemented?
22. **Are your village/city schools .....concerning the health of the children?**
23. Is your village/city health system suited to the children?
24. Do the doctors in your village/city give appropriate health remedies/care to the children?
25. In your village/city hospitals do the children get the appropriate medicines?
26. In your village/city when the health system catering to your children deteriorated did you complain to the persons concerned?
27. Are the people's representatives in your village/city working for child rights?
28. Are the births of all children in your village/city registered?
29. Is the village/city schools' afternoon meal programme going on well?
30. Is your afternoon meal nutritionally balanced?
31. Does your village/city, without any reason oppose children's participation in street processions?
32. Does your village/city take any action to prevent child trafficking?
33. Does your village follow the government policies strictly to prevent any amniocentesis.?
34. Is your village/city free of having street children?
35. Is your village/city aware of child rights?

- 36 In your village/city are the programmes conducted in such a way that they encourage the talents of the children rather than have competitions that awaken in the children a feeling of inferiority?
- 37 In your village/city do they conduct creative activities for the children?
- 38 In your village/city does the child rights cell function systematically?
- 39 In your village/city is the children's complaint box opened regularly and action taken accordingly?
- 40 In your village/city do the children know about their rights?
- 41 In your village/city are children's health camps conducted
- 42 In your village/city schools is each child given a health card?
- 43 In your village/city schools are the children given information of the emergency service available to them through the child line 1098?
- 44 Do your village/city schools have a unit of the CACL, CACT campaign?
- 45 Are your village/city school libraries Child friendly?
- 46 Do your village/city schools have literature on child rights?
- 47 Is classroom teaching in your village/city schools devoid of punishments?
- 48 In your village city homes are girls and boys given equal opportunities in all activities?
- 49 In your village/city are there voluntary service organizations that work for children's rights?
- 50 In your city/village do voluntary organizations, youth mandals organize programmes concerning with child rights?
- 51 Has your village/city prepared the report to be sent to the UN on alternatives to child rights?

**Let's say 'yes' to a child-friendly village/city
Let's step into a child=friendly society**

ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಿ ಗ್ರಾಮ/ನಗರ

ಪರಿಶೀಲನಾ ಪಟ್ಟಿ

ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿದೆಯೇ?

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪರಿಶೀಲನಾ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿ.

1. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ?
2. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರವು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆಯೇ?
3. ಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?
4. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ನಗರದ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರಾ?
5. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ?
6. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆಯೇ?
7. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯವಿದೆಯೇ?
8. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆಯೇ?
9. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ಆಟದ ಮೈದಾನ ಇದೆಯೇ?
10. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಯ ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ?
11. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಯ ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಪರವಾದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ?
12. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆಯೇ?
13. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಯ ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?
14. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?
15. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ?
16. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿಯಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆಯೇ?
17. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ?
18. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?
19. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿ ವಿರೋಧಿ ಆಂದೋಲನ ಸಮಿತಿಗಳು ಇವೆಯೇ?
20. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಸಮಿತಿಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೇ?
21. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ದೊರಕುವ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಪರಿಚಯ ಇದೆಯೇ? ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ?
22. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ?
23. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆಯೇ?
24. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆಯೇ?
25. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮದ್ದು ದೊರಕುತ್ತಿದೆಯೇ?
26. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಟ್ಟಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ದೂರು ನೀಡಿದ್ದೀರಾ?
27. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ?
28. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಜನನ ದಾಖಲೆ ಇದೆಯೇ?

29. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬಿಸಿಯೂಟ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ?
30. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಭರಿತವಾಗಿದೆಯೇ?
31. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೀಡಿ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದೀರಾ?
32. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಆಗದಂತೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?
33. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ತಪಾಸಣೆ ಆಗದಂತೆ ಸರಕಾರದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?
34. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರ ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆಯೇ?
35. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅರಿವಿದೆಯೇ?
36. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕೀಳರಿಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ?
37. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ?
38. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕೋಶ' ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ?
39. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ದೂರು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನಿಯಮದಂತೆ ತೆರೆದು ಅದರ ಪೂರಕವಾದ ಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ?
40. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?
41. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಮೇಳಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ?
42. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಲ್ತ್ ಕಾರ್ಡ್ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೇ?
43. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ತುರ್ತು ಸೇವೆಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಚೈಲ್ಡ್ ಲೈನ್ - 1098 ರ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆಯೇ?
44. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಎಸಿಎಲ್, ಸಿಎಸಿಟಿ ಆಂದೋಲನದ ಘಟಕ ಇವೆಯೇ?
45. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆಯೇ?
46. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇದೆಯೇ?
47. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ರಹಿತವಾಗಿ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?
48. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?
49. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘಟನೆಗಳಿವೆಯೇ?
50. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಯುವಕ/ಯುವತಿ ಮಂಡಲಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ?
51. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ/ನಗರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ?

ಮಗು ಸ್ನೇಹಿ ಗ್ರಾಮ / ನಗರಕ್ಕೆ ಹೌದು ಎನ್ನೋಣ

ಮಗು ಸ್ನೇಹಿ ಸಮಾಜದತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡೋಣ

ಮಗು ಸ್ನೇಹಿ ಗ್ರಾಮ / ನಗರಕ್ಕೆ ಹೌದು ಏನ್ನೋಣ
ಮಗು ಸ್ನೇಹಿ ಸಮಾಜದತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡೋಣ

ನಿಲ್ಲಿಸಿ!

ಮಕ್ಕಳ ಮಾರಾಟ

ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ